

Studieplan 2014/2015

Master i innovasjon og næringsutvikling (2014 - 2016/2018)

Kull

2014/2016

NUS-kode

741136

Hvordan vokser nye bedrifter fram? Hva er kjennetegnet ved en entreprenør og entreprenørskap generelt? Hvordan legger vi til rette for at bedriften skal bli innovativ og nytenkende? Hvilken betydning og rolle har kreativitet og kreative prosesser i denne sammenheng? Hvordan virker markedsøkonomien i en globalisert verden, og hvordan virker den inn på "vår" bedrift? Hva kan man legge til rette for en aktiv næringspolitikk? Dette er noen eksempler på sentrale problemstillinger som studiet gir innsikt i.

Studiet passer for kandidater med bachelor i økonomisk-administrative fag, reiselivsfag, markedsføringsfag, ledelsesfag og andre samfunnsfag med relevante fordypninger.

Studiet setter næringsutvikling inn i et samfunnsmessig perspektiv. Dynamikken i bedrifts- og næringsutvikling blir analysert i forhold til omgivelsene; bedrifter i nettverk, klynger, regionale og nasjonale innovasjonssystemer. I denne sammenheng blir offentlig sektors rolle både som regulerende regime og aktiv deltaker i næringsutvikling og partnerskap vektlagt. Gjennom masteroppgaven blir du øvet i kritisk og reflektert tenkning. Gjennom temavalg for masteroppgaven får du arbeide konsentrert med den problemstillingen du er mest interessert i å belyse.

Studiet gir kompetanse til stillinger som arbeider med entreprenørskap, og innovasjon og næringsutvikling både i offentlig og privat sektor. Innen offentlig sektor vil det være stillinger i kommunene og fylkeskommunenes næringsavdelinger, i næringsdepartementene og i det offentlige virkemiddelapparatet (for eksempel Innovasjon Norge). Innen privat sektor vil du finne denne kompetansen i ulike bransjeorganer, i utviklingsfunksjoner i større bedrifter, i avisenes

næringslivsredaksjoner osv. Vi har også flere eksempler på studenter som har brukt studiet som plattform for å starte egen bedrift.

Heltid eller deltid

Studiet tilrettelegger for fleksibel læring, som innebærer at studiet kan tas både på heltid og deltid. Normal studieprogresjon på heltid er to år. Det anbefales at studenter som tar studiet på deltid gjennomfører det i «halv fart», dvs. i løpet av fire år.

Yrkesmuligheter

Arbeidsmarkedet for masterkandidatene er:

- Innovasjons-, næringsutviklings- og virkemiddelapparatet som eies og drives av det offentlige, som for eksempel Innovasjon Norge, Næringsdepartementene, Fylkeskommunenes Næringsavdelinger, Fylkesmennenes landbruksavdelinger osv, næringslivsmedarbeidere i kommunene og interkommunale nærings- og utviklingsselskaper.
- FoU- systemet, det vil si i forsknings- og utviklingsorganisasjoner som høgskolene, forskningsstiftelsene, kunnskaps- innovasjons- og inkubatorparker og lignende.
- Privat næringsutviklingssektor som bankenes næringsavdelinger, konsulentselskaper, næringsutviklingsselskaper, destinasjonsselskaper og som næringsutviklings- og samfunnskontaktansvarlige i private selskaper og næringsutviklingsansvarlige i ulike typer fag- og interesseorganisasjoner.

Dette er det vi vil kalle hovedmålgrupper i det arbeidsmarkedet som vi vil kvalifisere våre studenter for, men erfaringsmessig vil slike kandidater kvalifisere seg for et bredt spekter av jobber gjennom ulike kombinasjoner av utdanning, praksis og interesser. Vi ser for eksempel for oss at dette er et studium som kvalifiserer godt for næringslivsjournalistikk, informasjonsarbeid og arbeid i internasjonale organisasjoner som arbeider med næringslivsspørsmål.

Videre utdanning

Fullført MAINN, tilsvarende 120 studiepoeng, kvalifiserer til opptak på relevante doktorgradsstudier eller PhD-studier. En utdanning på doktorgradsnivå gir blant annet muligheter for jobber innen FOU-relatert virksomhet og høyere utdanning. I tillegg forventes en stadig større del av arbeidsmarkedet å etterspørre kandidater på dette doktorgradsnivå.

Faglig innhold/læringsutbytte

Studiet gir kunnskap om utvikling av bedrifter og næringer slik at den blir konkurransedyktig og markedsorientert. Studiet setter næringsutvikling inn i både et bedrifts- og samfunnsmessig perspektiv. Dynamikken i bedrifts- og næringsutvikling blir analysert i forhold til omgivelsene både internt i bedriften så vel som eksternt, slik som bedrifters nettverk, klynger, regionale og nasjonale innovasjonssystemer. Gjennom den avsluttende masteroppgaven blir du øvet i kritisk og reflektert tenkning. Gjennom temavalg for masteroppgaven får du arbeide konsentrert med den problemstillingen du er mest interessert i å belyse ut fra det fagområdet i studiet du er mest interessert i.

Læringsutbytte

Etter fullført studium har kandidaten:

Kunnskaper

- Kandidaten skal ha bred innsikt og forståelse innenfor masterstudiets ulike fagområder.
- Kandidaten skal ha god forståelse av innovasjon både i offentlig og privat sektor.
- Kandidaten skal ha generelle kunnskaper om næringsutvikling og innovasjon, samt dyp og spesialisert kunnskap innen et avgrenset emne knyttet til valg av masteroppgave.
- Kandidaten skal ha kunnskaper om virkemiddel for å fremme innovasjon og innovasjonsvirksomhet.

Ferdigheter

- Kandidaten skal mestre relevante teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet i studiet.
- Kandidaten skal kunne arbeide selvstendig med både praktiske og vitenskapelig problemstillinger.
- Kandidaten skal kunne formidle/presentere forskningsbasert viten både skriftlig og muntlig.
- Kandidaten skal ha ferdigheter til å gjennomføre et forskningsprosjekt knyttet til en avgrenset problemstilling.
- Kandidaten skal lære å tilegne seg kunnskaper på egenhånd for å følge med i fagområdets utvikling etter endt utdanning.

Generell kompetanse

- Kandidaten skal kunne vurdere behovet for, ta initiativet til og kunne være en pådriver til bedrifters utviklingsarbeid.
- Kandidaten skal ha kompetanse til å arbeide både selvstendig og til å samarbeide med andre om faglige spørsmål.

- Kandidaten skal ha kompetanse til å håndtere etiske problemstillinger ved gjennomføring av forskningsprosjekter.

Studiestrukturen for MAINN er beskrevet i tabellen nedenfor.

Anvendelse av forskning i studiet

- Faglærere bruker egne forskningserfaringer og -resultater i sine forelesninger
- Internasjonale artikler basert på empirisk forskning er innarbeidet i emnene
- Studentene får solid skolering i forskningsmetodikk
- Studentene skriver en forskningsbasert masteroppgave
- Studentene kan inviteres til å være med på eksisterende forskningsprosjekter av faglærere

Opptakskrav

Opptakskravet er bachelorutdanning, cand.mag.-grad, annen grad eller yrkesutdanning av minimum 3 års omfang.

Studenter med bachelorutdanning i økonomiske administrative fag, næringsrettede utdanninger (som reiselivsutdanning), organisasjons- og ledelsesutdanning er den primære rekrutteringsbasen for dette studiet. Også studenter med annen realfaglig, samfunnsfaglig og kulturfaglig utdanning kan få opptak etter individuell vurdering. Dette gjelder for eksempel ingeniører som i sin treårige utdanning har tilstrekkelig innslag av økonomi og administrasjonsfag.

Det faglige minstekravet er karakter C (eller 2,7 ved tallkarakter) av vektet gjennomsnittskarakter. Beregningene skjer i samsvar med det som er bestemt i Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Lillehammer.

Ved oversøking til studiet blir søkerne rangerte, jamfør Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Lillehammer. Det blir gitt tilleggs poeng for høyere utdanning utover opptaksgrunnlaget på 180 studiepoeng.

Undervisnings- og læringsmetode

Undervisningen er samlingsbasert. Det legges opp til 3-4 samlinger i hvert semester. Det presiseres at det er obligatorisk frammøte på den samlingsbaserte undervisningen. Oppmøte er en form for arbeidskrav og manglende oppmøte gir grunnlag for å nekte tilgang til eksamen. Det kreves 75% frammøte for få tilgang til eksamen.

Samlingene består av forelesninger, gruppearbeid og seminarer som aktiviserer studentene. Mellom samlingene arbeider studentene med løsning av arbeidskrav. Den faglige tilbakemeldingen gis normalt i løpet av neste ordinære samling.

Lærestoffet er både teori- og problemorientert med muligheter for å arbeide med praktiske eksempler. Studiet legger stor vekt på at studentene skriver forholdsvis mye slik at de blir fortrolig med en faglig/vitenskapelig framstillingsmåte. Undervisningsspråket er i all hovedsak norsk. Studentene skriver sine arbeider på norsk, et annet skandinavisk språk – eller på engelsk.

Eksamen

Evalueringene på emner og masteroppgaven skal i størst mulig grad fange opp studentenes kunnskaper innen kjernefagområder på studiet, anvendelsen av disse for å løse praktiske problemstillinger samt evnen til å kunne jobbe selvstendig så vel som i felleskap med andre.

Hvert emne avsluttes med en eksamen. Eksamensformene varierer mellom skoleeksamener uten bruk av hjelpemiddel og hjemmeeksamener/essay (se emnebeskrivelsene).

Den skriftlige masteroppgaven avsluttes med en muntlig eksamen som bedømmer både den skriftlige og muntlige prestasjonen, hvor den skriftlige teller mest. Ved masteroppgaveeksamen nedsettes det en eksamenskommisjon på to medlemmer, bestående av en intern fagperson og en ekstern fagperson med høy kompetanse på området. Veileder inngår ikke i eksamenskommisjonen.

Utenlandsopphold

- Studentene kan ta inntil et halvt år (som tilsvarer 30 studiepoeng) på en utenlandsk institusjon. Det forutsettes imidlertid at man tar emner som er relevante for studiet.

Internasjonalisering ellers på studiet:

- Studentene inviteres til fagseminarer med internasjonale fagfolk om relevante temaer
- Det brukes en betydelig andel internasjonale forskningsarbeider som grunnlag for undervisningen

Studiestart

01.01.1970

Kontaktinformasjon

Studieleder:

Førsteamanuensis

[Terje Slåtten](#)

Informasjonskompetanse

Studentene vil få en opplæring i regi av biblioteket, og i tillegg vil kildekompetanse være et tema på metodeundervisningene, masteroppgaveseminarene og under veiledning.

Antall studiepoeng

120

Heltid/ deltid

Heltid/deltid

Studielengde

2 år/4 år

Grad/ kompetanse

Master

Avdeling

Avdeling for økonomi og organisasjonsvitenskap

Fagområde

Økonomi, administrasjon og ledelse
Reiseliv- og kulturfag

Emneoversikt: Master i innovasjon og næringsutvikling, heltid

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester				
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	
INN3012/1	<u>Innovasjon i tjenesteyting</u>	15	O	15				
INN3002/1	<u>Entreprenørskap</u>	15	O	15				
INN3003/1	<u>Innovasjonspolitik og næringsutvikling</u>	15	O		15			
INN3001/1	<u>Vitenskapsteori og metode</u>	15	O		15			
	<u>Valgfritt emne innovasjon</u>		V			22,5		
INN3013/1	<u>Masteroppgaven - Innovasjon og næringsutvikling</u>	30	O				30	
Aktuelle valgerner:								
PAD3007/1	<u>Human Resource Management</u>	15	V				15	
INN3014/1	<u>Markedsføring og strategisk ledelse</u>	15	V				15	
PAD3002/1	<u>Fjernivåstyring, EU/EØS-forvaltning</u>	15	V				15	
				Sum:	30	30	30	30

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt: Master i innovasjon og næringsutvikling, deltid (Eksempel på gjennomføring. Studenten tar 1 emne per semester)

Emnekode	Emnets navn	S.poeng	O/V *)	Studiepoeng pr. semester								
				S1(H)	S2(V)	S3(H)	S4(V)	S5(H)	S6(V)	S7(H)	S8(V)	
INN3012/1	<u>Innovasjon i tjenesteyting</u>	15	O	15								
INN3003/1	<u>Innovasjonspolitik og næringsutvikling</u>	15	O		15							
INN3002/1	<u>Entreprenørskap</u>	15	O			15						
INN3001/1	<u>Vitenskapsteori og metode</u>	15	O				15					
	<u>Valgfritt emne innovasjon</u>		V					7,5	15			
INN3013/1	<u>Masteroppgaven - Innovasjon og næringsutvikling</u>	30	O								15	15
Aktuelle valgerner:												
INN3014/1	<u>Markedsføring og strategisk ledelse</u>	15	V			15			15			
PAD3002/1	<u>Fjernivåstyring, EU/EØS-forvaltning</u>	15	V			15			15			
PAD3007/1	<u>Human Resource Management</u>	15	V			15			15			
INN3015/1	<u>Finansiering av innovasjon og entreprenørskap</u>	7,5	V			7,5			7,5			
				Sum:	15	15	15	15	15	15	15	15

*) O - Obligatorisk emne, V - Valgbare emne

Emneoversikt

INN3012/1 Innovasjon i tjenesteyting

Kode: INN3012/1

Studiepoeng: 15

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

Emnet innovasjon i tjenesteyting er obligatorisk for henholdsvis 120 sp Master i innovasjon og næringsutvikling og MPA, samt valgemne for 90 sp MPA. Emnet peker frem mot ph.d.-utdanningen Innovasjon i tjenesteyting - offentlig og privat.

Emnet starter med en generell innføring om innovasjonsteori, og en kort historisk oversikt over utviklingen av innovasjonsbegrepet. Det tas utgangspunkt i diskusjonene om hvordan innovasjon innenfor tjenesteyting bør defineres og operasjonaliseres, og hvilke taksonomier som bør anvendes i studier av innovasjon i henholdsvis offentlig og privat tjenesteyting. Dette omfatter diskusjonen om hva som skiller innovasjon fra imitasjon, adaptasjon og diffusjon. Et sentralt tema er drivkrefter og barrierer, dvs. faktorer som fremmer og hemmer innovasjonsarbeidet. Det legges her særlig vekt på betydningen av kunnskap, læring, samarbeid, systemiske trekk, kunder/brukere og interne faktorer i organisasjoner. De interne faktorene inkluderer medarbeidernes rolle, organisering, ledelse og strategi. I tillegg er politikk og lovverk viktige rammebetingelser.

I tillegg til introduksjonen til emnet vektlegges tre deltemaer:

- prosessstrekk ved innovasjon og offentlig tjenesteinnovasjon,
- innovasjonssystemer i tjenestesektoren,
- samt samarbeid og ledelse i tjenesteinnovasjon.

Disse er nærmere beskrevet nedenfor.

1. Den innledende delen er en introduksjon til det generelle temaet innovasjon og tjenesteyting i offentlig og privat sektor. Dette inkluderer tjenesteproduksjonens særtrekk og historiske utvikling.
2. Andre del fokuserer på prosessstrekk ved innovasjon og offentlig tjenesteinnovasjon. Formålet er å gi innsikt i hvordan innovasjon på en overordnet måte kan forstås som prosess og hvordan begrepet innovasjon er relevant for offentlige tjenester og foregår i offentlige organisasjoner. Den nyere historiske utviklingen i offentlig sektor belyses , med nye måter å skape innovasjon på. Studenten skal lære om hvordan innovasjonsprosessen styres under de særlige forhold som gjør seg gjeldende i den offentlige sektoren.
3. Formålet med tredje delen av emnet er å gi studentene avansert kunnskap om begrepet innovasjonssystem. Dette er et betydningsfuldt analytisk og teoretisk begrep i innovasjonsteorien.
4. Formålet den fjerde delen er å gi studentene kunnskap om hvordan innovasjon er avhengig av mange typer samarbeidsrelasjoner og samspill i og mellom organisasjoner. Studentene skal lære om organisasjon, ledelse, strategi og medarbeidernes rolle for innovasjonsprosesser. I tjenesteyting er samarbeidet med kundene av stor betydning. Samspillet mellom kunde/brukere og tjensteytere i innovasjonsprosesser blir belyst.

Læringsutbytte

Kunnskaper:

Emnet skal gi studentene avansert kunnskap innenfor fagområdet innovasjon og spesialisert innsikt i innovasjon i tjenesteyting i offentlig og privat sektor. Dette inkluderer både sentrale teoretiske perspektiver, viktige metodologiske aspekter og empiriske forskningsresultater.

Ferdigheter:

Emnet skal gi studentene evne til å formulere problemstillinger samt andre faglige forutsetninger for å gjennomføre et FoU-arbeid på mastergradsnivå. Studentene skal også gis ferdigheter til å kommunisere om faglige problemstillinger om innovasjon i tjenesteyting både med spesialister og allmennheten. I tillegg skal studentene kunne bidra til nytenking om og i innovasjonsprosesser.

Generell kompetanse:

Emnet skal gi studentene kompetanse til å analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet innovasjon i tjenesteyting, og arbeide selvstendig med praktisk og vitenskapelig problemløsning. Studentene skal kunne analysere

innovasjonsprosesser med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet. Emnet skal også gi studentene kompetanse til å kunne anvende kunnskap om tjenesteinnovasjon på nye områder som offentlig sektor.

Undervisnings- og læringsmetode

Det pedagogiske opplegget inkluderer forelesninger, seminarer med aktiv studentdeltakelse. Rent praktisk består undervisningsopplegget av fire konsentrerte samlinger.

Emne er obligatorisk for

Master i public administration (MPA) og Master i innovasjon og næringsutvikling

Arbeidskrav

Studentene skal i løpet av emnet presentere fagstoff på seminarer (ved bruk av slides) og opponere på andre studenters utkast.

Eksamensform

Individuell hjemmeeksamen over 2,5 dager

Tillatte hjelpemidler

Ingen

Karaktersystem

Karakter A-F

Lengde

Et semester

Heltid/ deltid

Både heltid og deltid

Emneansvarlig

Martin Rønningen

Emneier

Master i innovasjon

INN3002/ 1 Entreprenørskap

Kode: INN3002/ 1

Studiepoeng: 15

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

Emnet starter med å gi en kort historisk oversikt over hvordan entreprenørskapsbegrepet har utviklet seg, og hvor vi særlig vektlegger de tidligste teoretiske bidragsyterne, da de fortsatt preger fagfeltet. Entreprenørskap handler om etablering og/eller utvikling av foretak. Hvilke mekanismer som er sentrale for bedrifts- og næringsutvikling blir forstått og vektlagt forskjellig i ulike vitenskapelig skoler. En intensjon med emnet er å gi studentene innsikt i de mangfoldige tilnærmingene man kan ha når en skal analysere og forstå fenomenet entreprenørskap. Tematisk er det mange tilknytningspunkter mellom dette emnet og emnene Innovasjon i tjenesteyting og Næringspolitikk og næringsutvikling, men hvor dette emnet har fokus primært på entreprenøren og entreprenørskap.

Undervisningen er lagt opp med 4 samlinger der den første samlingen gir en kort, historisk introduksjon. Hovedtemaene for de neste samlingene er:

- Entreprenørskap forstått som identifisering av muligheter.
- Entreprenørskap forstått som skapelse av nye foretak/organisasjoner.
- Entreprenørskap forstått som prosesser.

Entreprenørskap forstått som oppdagelsen av muligheter representerer en bred skole innenfor dette forskningsfeltet. Her diskuteres blant annet hvor vidt mulighetene skapes eller oppdages. Psykologien har gitt mange bidrag her, hvor man blant annet har forsøkt å identifisere entreprenørielle egenskaper. Det å skape muligheter har nær tilknytning til kreativitet og kreative prosesser.

Hvilke handlinger som leder til og påvirker etableringen av nye foretak er, er et annet sentralt forskningstema. Vi vil her se på ulike forhold som kan ha betydning for denne

prosessen, som betydningen av forretningsmodeller, nettverk og kjønn.

Entreprenørskap er et komplekst fenomen og det er sentralt å få innsikt i hvordan ulike prosesser påvirker fenomenet. Entreprenørskapsbegrepet inntar stadig nye samfunnsarenaer og studentene skal kunne ha en analytisk tilnærming til disse, som for eksempel sosialt- og kulturelt entreprenørskap.

Læringsutbytte

Etter gjennomført emne har studentene følgende kvalifikasjoner

Kunnskaper:

Emnet skal gi studentene bred kunnskap innenfor forskningsfeltet entreprenørskap. Dette inkluderer ulike teoretiske perspektiv, viktige metodologiske aspekter og kjennskap til empiriske forskningsresultat.

Ferdigheter:

Emnet skal gi studentene evne til å formulere problemstillinger samt andre faglige forutsetninger for å gjennomføre et FoU-arbeid på mastergradsnivå.

Generell kompetanse:

Emnet skal gi studentene kompetanse til å analysere eksisterende teorier og fortolkninger innenfor fagområdet entreprenørskap, samt arbeide selvstendig med praktiske og vitenskaplige problemstillinger.

Undervisnings- og læringsmetode

Det pedagogiske opplegget inkluderer forelesninger og seminarer med aktiv studentdeltakelse og studentpresentasjoner

Det presiseres at det er obligatorisk frammøte på den samlingsbaserte undervisningen. Det kreves 75% frammøte for å kunne gå opp til eksamen.

Emne er obligatorisk for

Master i Innovasjon og næringsutvikling

Emne er valgbart for

Master i moderne forvaltning

Arbeidskrav

Det vil bli gitt fortløpende arbeidskrav til hver samling.

Eksamensform

Studentene skriver ei fagoppgave, enten individuelt eller to og to. Muntlig prøving av fagoppgaven og pensum.

Erstatter

Entreprenørskap og utviklingsaktører

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Heltid

Emneansvarlig

Randi Bredvold

Emneeier

MA Innovasjon og næringsutvikling

INN3003/ 1 Innovasjonspolitik og næringsutvikling

Kode: INN3003/ 1

Studiepoeng: 15

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

Nye næringer oppstår og gamle næringer utvikler seg. Gjennom denne utviklinga har noen land og regionen blitt rike og utviklet, andre fattige og underutviklet. I dette emnet viser vi hvordan innovasjons- og næringspolitikken i forskjellige land på en helt avgjørende måte har bidratt til disse forskjellene og forskjellige alternativ for utvikling av framtidig innovasjons- og næringspolitikk blir analysert og drøftet.

Et hovedsiktemål med emnet er å vise hvordan innovasjonspolitikken former framtida. Sammen med emnene Innovasjon i tjenesteyting og Entreprenørskap utgjør dette emnet studiets kjerne.

Undervisninga er organisert som en oppstartsamling og tre hovedsamlinger. Hovedtemaene i de tre samlingene er:

- Internasjonale rammer og nasjonal innovasjonspolitik
- Næringer, klynger og regioner
- Utviklingsaktørene. Innovasjon mellom teori og praksis

Internasjonale reguleringer setter grenser og bestemmer mulighetsrommet for de enkelte nasjoners innovasjonspolitik. Disse reguleringene blir analysert i lys av teori og den enkelte bedrifts, kommunes og nasjons handlingsrom drøftes.

Et dominerende tema de siste tiårene har vært om innovasjonspolitikken skal være nøytral eller rettes mot spesielle næringer, klynger eller regioner. De dominerende teoriene og eksisterende forskning som kaster lys over temaet presenteres. Den

herskende forståelsen har lenge vært den nyklassiske teorien som sier at statlig næringspolitikk skal avgrenses til de områdene der markedsmekanismene svikter. Innovasjonsteorien stiller avgjørende spørsmål ved denne forståelsen og viser for eksempel at med en slik avgrensing ville vi ikke hatt verken internett eller annen revolusjonerende teknologi.

I siste samling anvender vi teorier og innsikter på det norske systemet. Hvordan har vi tolket teorier og kunnskapsutvikling og hvorledes har vi anvendt denne kunnskapen i praktisk innovasjonspolitik? Vi legger spesiell vekt på at alle bedrifter må finne sin lokalisering i en kommune og viser hvordan bedrifter og kommuner kan gjøre sine valg og legge sine strategier innen innovasjonspolitikens rammer.

Læringsutbytte

Etter gjennomført emne skal studentene

- Ha inngående kunnskap om innovasjonspolitik, hva den går ut på, internasjonale reguleringer og hvilke virkemidler som kan fremme nyskaping og vekst.
- Kunne gjøre rede for hva offentlig sektors strategier kan bidra med for å fremme utvikling lokalt og regionalt og nasjonalt og relatere dette til privat sektors muligheter og begrensninger.
- Kunne forklare hvordan virkemiddelaktører som Innovasjon Norge og SIVA bidrar til å fremme næringsutvikling og omstilling i distrikter og byer,
- Ha evne til å framskaffe og analysere statistikk og andre data om næringslivet, næringenes vekst og dynamikk og endringer i sysselsetting og jobbskaping lokalt og regionalt.
- Ferdigheter til å kunne lage elementære statistiske analyser av en kommune eller region, og dermed være i stand til bedre å analysere i hvilken grad og på hvilken måte næringspolitikk faktisk har styrket verdiskaping og sysselsetting i ulike deler av næringslivet.

Undervisnings- og læringsmetode

Det skal veksles mellom forelesinger og egne studier, individuelle arbeid og gruppearbeid.

Hver bolk vil gjennomføres med obligatoriske studentarbeid (arbeidskrav). En viktig del av dette studentarbeidet er at de i fellesskap skal innhente kunnskap og opplysninger om næringspolitiske innsatser i sentralforvaltningen, i underliggende organ som SSB, SIVA, Innovasjon Norge, fortrinnsvis gjennom søk på internett. Det er også adgang til å bruke skriftlige kilder som informasjonsgrunnlag. Det vil bli gitt forelesninger for å støtte studentenes tilegning av pensum.

Emne er obligatorisk for

Master i Innovasjon og næringsutvikling

Emne er valgbart for

Master i moderne forvaltning

Arbeidskrav

Et arbeidskrav til hver bolk

Eksamensform

Eksamen har form av et essay på opptil 15 sider. Dette kan være en ren teoretisk drøfting eller empiriske øvingsoppgaver som viderefører tidligere innleverte arbeidskrav. Essay og pensum skal forsvares gjennom muntlig prøve.

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Både heltid og deltid

Emneansvarlig

Håvard Teigen

Emneeier

MA Innovasjon og næringsutvikling

INN3001 / 1 Vitenskapsteori og metode

Kode: INN3001 / 1

Studiepoeng: 15

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

Undervisinga blir innleia med ein gjennomgang av sentrale "-ismar" og nærslekta tema innanfor vitenskapsteorien. Så følgjer undervisinga i metode. Metodeundervisinga vil dekke både kvalitative og kvantitative forskingsmetodar gjennom å presentere studentane for dei mest nytta teknikkane i kvalitativ og kvantitativ dataanalyse. Som eit ledd i metodeundervisinga inngår også at studentane sjølve skal trene på å bruke nokre av dei teknikkane som blir dekt i undervisinga. Denne treninga vil munne ut i ei obligatorisk mappeinnlevering i både kvalitativ og kvantitativ dataanalyse.

Læringsutbytte

Emnet vitenskapsteori og metode skal gi studentane innsikt i vitenskapens filosofiske grunnlag samt i de metodar som er nødvendige for eit høgere grads samfunnsfagleg studium. Målsettinga for vitenskapsteorien er at studentane skal utvikle forståing for korleis vitenskapelig kunnskap frambringes slik at dei kan vurdere denne kritisk. Sentralt i dette vil vere eit fokus på den forskingsbaserte kunnskapens muligheiter og begrensingar og korleis den kan brukast i konkrete situasjonar. I denne samanhengen står også etisk medvit i forhold til bruk av forskingsbasert kunnskap sentralt.

Vitenskapsteorien vil omfatte ein gjennomgang av "grunnlagsproblema" og ulike vitenskapsteoretiske posisjonar knytt opp mot aktuelle case og historiske debatter. Sentrale tema i undervisinga vil være empirisme, rasjonalisme, hermeneutikk, fenomenologi, kritisk teori og konstruktivisme. Sidan studiet siktar mot å rekruttere studentar med både samfunnsfagleg, økonomisk og naturvitenskapelig bakgrunn, vil eit spesielt fokus også bli retta mot ulikskapane (og likskapane) i vitenskapsteorien til desse faga.

Målsettinga for undervisinga i metode er at studentane skal få øve opp sine praktiske evner i dataanalyse til et nivå som gjer dei i stand til utføre dette i masteroppgåva. Denne undervisinga vil vere ei vidareføring frå tidlegare undervising i metode på bachelor-nivået.

Undervisnings- og læringsmetode

Undervisinga blir innleia med tradisjonelle førelesningar for seinare å veksle mellom forelesingar og øvingar i PC-rom. I samanheng med denne undervising vil det bli gitt noe opplæring i bruk av statistisk programvare (SPSS eller liknande). Mot slutten av undervisningsperioden blir det meir parvis arbeid med mappene under rettleiing.

Emne er obligatorisk for

Master i innovasjon og næringsutvikling og Master i public administration

Arbeidskrav

For å få gå opp til den skriftlige 6-timers eksamenen, må studentane (parvis) ha godkjent både den kvalitative og den kvantitative mappa.

Eksamensform

Ein skriftleg 6-timers skoleeksamen basert på heile pensumet i emnet.

Tillatte hjelpemidler

Ingen

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Både heltid og deltid

Emneansvarlig

Roar Høstaker

Emneier

MA Innovasjon og næringsutvikling

Valgfritt emne innovasjon

Kode:

Studiepoeng:

Undervisningsspråk

Emnebeskrivelse

Studentene kan velge et emne fra høgskolens emnetorg (som regel er emnene 15 studiepoeng). Ta kontakt med studieleder for opplysninger om relevante emner.

Ved enkelte studier kan det også være mulig å ta deler av utdanningen ved utenlandske utdanningsinstitusjoner. Høgskolen i Lillehammer er med i utvekslingsprogrammet Erasmus (for studier i EU-land) og Nordplus (for studier i Norden) og har også andre samarbeidsavtaler innen flere av høgskolens studier. Ta kontakt med Internasjonalt kontor om du vil vite mer om mulighetene for å studere utenlands.

Karaktersystem

Heltid/ deltid

Emneeier

INN3013/1 Masteroppgaven - Innovasjon og næringsutvikling

Kode: INN3013/1

Studiepoeng: 30

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

Masteroppgaven på 30 studiepoeng tilsvarer ett semesters arbeid på full tid. Arbeidet med masteroppgaven utgjør således det største emnet i studiet og skal gi studentene muligheten til å utfolde seg i kreativ og problemfokuseret virksomhet, med utgangspunkt i vitenskapelige tenkemåter og systematisk framgangsmåte. Masteroppgaven skal være et omfattende arbeid der et problem stilles opp og belyses vitenskapelig. Tematisk skal oppgaven ligge innenfor fagområdet masterstudiet omfatter.

Læringsutbytte

Kunnskaper

Studenten skal gjennom arbeidet med masteroppgaven lære seg et spesifikt forskningsområde slik det framstår i aktuell forskningslitteratur. Studentene skal vite hvilke begrensinger og muligheter som ligger i å belyse området forskningsmessig og hvorledes eget forskningsbidrag knytter seg til de oppdaterte kunnskaper som preger forskningsområdet.

Ferdigheter

Studenten skal kunne bruke innsikt og erfaring fra masteroppgavearbeidet til å vurdere å planlegge forskningsopplegg i andre kontekster, enten i framtidig forskningsarbeid, utredningsarbeid eller annen undersøkende virksomhet. Evnen til kritisk å analysere og vurdere eget arbeid og forhold til annen forskning er den mest sentrale ferdigheten å oppøve i dette emnet.

Generell kompetanse

Studenten skal kjenne verdien av langvarig, grundig og nøyaktig bearbeiding av teori, kilder og data og demonstrere betydningen av konsistent argumentasjon, veiing av synspunkter og verdier i et etisk og forskningsmessig perspektiv.

Undervisnings- og læringsmetode

I tilknytning til studentens arbeid med masteroppgaven vil det bli organisert 2-3 seminarer. På seminarene drøftes prinsipielle forhold knyttet til valg masteroppgavens format, valg av problemstilling, valg av teori- og teoribruk og forhold knyttet til praktisk gjennomføring av skrivingen av masteroppgaven (eks. frist for innlevering). En viktig målsetting med seminaret er å gi studentene undervisning i hvordan de skal skrive et utkast til forskningsnotat som grunnlag for masteroppgaven. I forskningsnotatet skal studentene beskrive forslag til problemstilling på masteroppgaven, antyde valg av teori og bruken av denne, valg av forskningsdesign samt skissere en tidsplan som viser konkrete aktiviteter i prosessen frem til innlevering av masteroppgaven.

Forskningsnotatet er ment å hjelpe studenten til å legge et basisgrunnlag for oppgaveskrivingen samt en praktisk plan for gjennomføring slik at man leverer masteroppgaven innen fristen høyskolen har satt for innlevering. Forskningsnotatet har også som målsetting å hjelpe til at studenten kan få en fagperson som best kan gi veiledning på masteroppgavens temavalg/problemstilling. Studentene skal i løpet masteroppgaveseminarene også muntlig presentere sitt forslag prosjektnotat for andre masterstudenter og fagstaben på masterstudiet. Prosjektnotatet vil bli gjenstand for debatt og faglige tilbakemeldinger. Tilbakemeldingen kan innebære at det eventuelt er behov for å revidere visse deler av prosjektnotatet før man får tildelt veileder.

Kvalitet, omfang og form

Masteroppgaven skal oppfylle vanlige krav til kvalitet når det gjelder vitenskapelig publisering. Oppgaven skal ha inneha en presis problemstilling, dyp teoretisk tilnærming, grundig begrunnelse for valg av metode og systematisk argumentasjon.

Masteroppgaven kan skrives på norsk eller på engelsk.

Masteroppgaven skrives normalt av to studenter. Bare unntaksvis skriver en student masteroppgaven alene.

Masteroppgaven skrives primært som monografiformat. Hvis man ønsker andre format på masteroppgaven skal dette avtales med studieleder. Monografiformatet forventes å ha et omfang på rundt 60 - 90 sider (A-4, linjeavstand 1,5).

Veiledning

Studenter har krav på veiledning i skriveprosessen av masteroppgaven. Antall veiledningstimer for masteroppgaven på 30 studiepoeng er på totalt 30 timer. Det er

viktig å merke seg at timetallet som er satt av til veiledning også innebefatter tiden veileder bruker til sette seg inn i skriftlig materiale i forkant av veiledningen. Hovedvekten på veiledning vil normalt skje tidlig i forskningsprosessen knyttet til forhold som utforming av problemstilling, teori -og valg av metode, disposisjon og tidsplanlegging.

Hvis man stryker på masteroppgaven har man ikke krav på ny "pott" med veiledningstimer.

Forkunnskapskrav

Masterstudiets avsluttende emne er masteroppgaven. Det betyr at alle øvrige emner i masterstudiet må være fullført og bestått før studenten kan levere og gå opp til eksamen på masteroppgaven.

Emne er obligatorisk for

Master i Innovasjon og næringsutvikling

Eksamensform

Masteroppgaven evalueres av en bedømmelseskomite bestående av 2 sensorer, hvorav minst en er ekstern. Det gis en forhåndskarakter på det skriftlige arbeidet. Videre skal også masteroppgaven forsvares ved en muntlig eksamen. Det er samme bedømmelseskomite på muntlig eksamen som på det skriftlige arbeidet. Det gis en samlet karakter for sluttresultatet på masteroppgaven.

Erstatter

Master oppgave på 45 sp

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Både heltid og deltid

Emneeier

MA Innovasjon og næringsutvikling

PAD3007 / 1 Human Resource Management

Kode: PAD3007 / 1

Studiepoeng: 15

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

I stadig flere organisasjoner framstår personalet som den viktigste ressurs og innsatsfaktor. Dette emnet har som hensikt å gi en kritisk oversikt og vurdering av fagfeltet "Human Resource Management" (forkortet HRM). Emnet vil ta utgangspunkt i evidensbasert kunnskap på fagområdet og gå i dybden på utvalgte temaer. På den måten skal studentene forstå strategiske sammenhenger mellom HRM og andre områder i organisasjonen, samt gi oversikt over aktuelle problemstillinger både innen praksisområdet og innen HRM-forskning internasjonalt. Studentene vil således få innsikt i hvordan HRM utgjør en stadig større del av de generelle ledelsesoppgaver, hvordan HRM inngår som del av den generelle virksomhetsstyringen i organisasjoner, og hvordan HRM samspiller med andre deler av organisasjonen. Kurset vil ha fokus på strategiske aspekter, organisering av HRM, samspill mellom teori og sentrale praksisområder, samt på aktuelle problemstillinger innen fagområdet. Emnet er delt inn i tre hovedområder:

1. Strategisk personalledelse
2. HRM, endring og innovasjon
3. Ledelse

Det første hovedområdet i emnet er strategisk personalledelse. Denne delen går nærmere inn på hva HRM er fra et overordnet, analytisk og teoretisk perspektiv. Begrepene makro- og mikro HRM vil bli behandlet. Videre tar temaet for seg utviklingslinjer og sentrale teorier og perspektiver, og den ser på strategisk personalledelse som et virkemiddel for å fremme prestasjoner i tråd med virksomhetens strategi. Herunder blir elementer som strategier for ulike HR-praksiser behandlet, samt vurdering av organisering av HR- arbeidet slik som arbeidsdeling mellom HR og

linjeledere og outsourcing. Kontekstuelle faktorer som HR i små og mellomstore organisasjoner, offentlig vs privat og internasjonal HRM vil også bli drøftet.

Det andre hovedområdet i emnet er forholdet mellom HRM, endring og innovasjon. Det vil være fokus på endringer både i HR-funksjonen og hvordan HR kan bidra til endringer, innovasjon og "effektivitet" i organisasjonen. Temaer som HR transformasjon, HRs rolle i endring og innovasjonsprosesser og hva slags betydning IKT kan ha for HRM (såkalt EHRM) ifm innovasjon vil stå sentralt.

Det tredje hovedtemaet er ledelse. Studentene vil her få kunnskap om ledelse som fenomen slik det er behandlet innenfor ulike ledelsesteorier. Hovedvekten vil være knyttet til å gi et innblikk i ledelse som fenomen i organisasjoner, herunder ledertrekk, lederroller, lederstil og lederens meningsskaping. Mer kritiske perspektiver til fenomenet vil også bli belyst, og nyere ledelsesteorier vil bli trukket fram.

I gjennomgangen og undervisningen, av de tre hovedområdene som utgjør emnet, vil eksempelbruken hentes fra en rekke næringer og virksomheter (foretak-forvaltning-frivillig). Emnet er bygget opp slik at det tilstrebes en tett kobling mellom det faglige standpunktet og forskningsmetode.

Læringsutbytte

Etter endt emne skal studenten kunne belyse og forklare hva som menes med HRM, og kjenne til sentrale teorier innen fagfeltet. Videre skal studenten ha dybdeforståelse i - og se sammenhengene mellom - HRM og organisasjonens overordnede mål; HRM, endring og innovasjon samt ha kjennskap til sentrale ledelsesteorier. Studenten skal også kunne vurdere kvaliteten og/eller relevansen av vitenskapelige arbeider innen det fagområdet emnet omfatter, og vurdere disse kritisk. Generelt er det også et viktig mål at emnet skal gi studenten ideer til forskbare og relevante problemstillinger som kan danne grunnlag for skrijving av den avsluttende masteroppgaven.

Undervisnings- og læringsmetode

Undervisningen vil foregå i form av tradisjonelle forelesninger hvor fagstoff presenteres og diskuteres. Men det legges i emnet opp til at stor grad av læringen skal skje gjennom studentdrevne aktiviteter slik som gruppearbeid, individuelt arbeid, presentasjoner av papers og artikler fra pensum, samt oppgaveløsninger både gruppevis og individuelt. Det vil også bli lagt opp til at studentene skal fungere som opponent på andre studenters arbeider (eks. papers – se punktet arbeidskrav nedenfor).

Emnet er samlingsbasert bestående av 2 - 3 dager for hver samling. Det presiseres at det er obligatorisk frammøte på den samlingsbaserte undervisningen. Det kreves 75%

frammøte for å kunne gå opp til eksamen.

Forkunnskapskrav

Ingen forkunnskapskrav, men en generell kunnskap om organisasjon og ledelse fra bachelornivå er en fordel.

Emne er valgbart for

Master i innovasjon og næringsutvikling, Master i public administration

Arbeidskrav

Studenten skal i løpet av emnet skrive to til tre artikler (papers). Arbeidskravet innebærer å skrive en relativt kortfattet rapport (paper). Innholdet i paperet skal legges fram for resten av klassen. Det vil også bli gitt mulighet til at en eller flere medstudenter kan kommentere på det skriftlige arbeidet (eks. gjennom rollen som studentopponent). Det skriftlige arbeidet/paperet vil bli bedømt av faglærer. Godkjent og bestått arbeidskrav er en forutsetning for at studenten kan gå opp til eksamen i emnet. Kriteriene for henholdsvis struktur, form og omfang på arbeidskravene gis av faglærer. Hvis ikke annet er avtalt med faglærer skal arbeidskravet gjennomføres parvis.

Eksamensform

Individuell, skriftlig seks timers eksamen.

Tillatte hjelpemidler

Ingen

Karaktersystem

Karakter A-F

Heltid/ deltid

Både heltid og deltid

Emneansvarlig

Svein Bergum

Emneier

MA Moderne forvaltning/MPA

INN3014/ 1 Markedsføring og strategisk ledelse

Kode: INN3014/ 1

Studiepoeng: 15

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

I stadig flere markeder ser vi at materiell kvalitet og funksjonalitet blir tatt for gitt, og at produkter og tjenester må konkurrere på andre områder. Merkevarer, symbolsk verdi og andre immaterielle kvaliteter blir en stadig mer integrert del av produkter og tjenester sin konkurransestrategi. Samtidig ser vi at ny teknologi er med på å forandre maktrelasjonene i økonomien til fordel for konsumenten, en utvikling gjerne kalt 'democratisation of consumption'. Kompetanse om hvordan markedet fungerer, og hvordan sosiale, kulturelle og geografiske faktorer påvirker forbrukernes atferd, er derfor viktig. Det også av betydning å kunne vurdere dette i et samfunnsmessig perspektiv.

Emnet setter markedsføring og merkevareprosesser inn i et samfunnsmessig perspektiv.

Kurset består av tre hovedbolker.

1. Opplevelsesøkonomi, merkevare og geografi
2. Markedsføring
3. Strategisk ledelse

Et mål med emnet er å gi studenten ideer til forskbar og relevant problemstilling som kan danne grunnlag for skriving av den avsluttende masteroppgaven.

Læringsutbytte

Etter endt emne ...

- har studenten grundig kjennskap til og kan forklare hva som menes opplevelsøkonomien og de samfunnsmessige strukturene og endringsprosessene som ligger under.
- har studenten inngående kjennskap til sentrale elementer i merkevarestrategier og markedsføring, og hvordan dette er relevant i opplevsesøkonomien.
- har studenten grundig kjennskap til strategisk ledelse og markedsføringsledelse.

Undervisnings- og læringsmetode

Undervisningen vil foregå i form av tradisjonelle forelesninger hvor fagstoff presenteres og diskuteres. Men det legges i emnet opp til at stor grad av læringen skal skje gjennom studentdrevne aktiviteter slik som gruppearbeid, individuelt arbeid, presentasjoner av papers og artikler fra pensum, samt oppgaveløsninger både gruppevis og individuelt. Det vil også bli lagt opp til at studentene skal fungere som opponent på andre studenters arbeider (eks. papers – se punktet arbeidskrav nedenfor).

Emnet går over 3 samlinger bestående av 2 dager hver. Det presiseres at det er obligatorisk frammøte på den samlingsbaserte undervisningen. Det kreves 75% frammøte for å kunne gå opp til eksamen.

Emne er valgbart for

Master i innovasjon og næringsutvikling

Arbeidskrav

Studenten skal i løpet av emnet skrive to artikler (papers). Arbeidskravet innebærer å skrive en kortfattet artikkel (paper). Innholdet i artikkelen (paperet) skal legges fram for resten av klassen. Det vil også bli gitt mulighet til at en eller flere medstudenter kan kommentere på det skriftlige arbeidet (eks. gjennom rollen som studentopponent). Godkjent artikkel (paper) er en forutsetning for at studenten kan gå opp til eksamen i emnet.

Når det gjelder struktur, form og omfang på artiklene (papers) vil faglærer informere om dette i oppstarten av emnet.

Eksamensform

Skoleeksamen, 6 timer

Tillatte hjelpemidler

Ingen

Karaktersystem

Karakter A-F

Lengde

Et semester med 3 samlinger bestående av 2 dager hver.

Heltid/ deltid

Både heltid og deltid

Emneansvarlig

Prof. Atle Hauge

Emneeier

MA Innovasjon og næringsutvikling

PAD3002/ 1 Flernivåstyring, EU/EØS-forvaltning

Kode: PAD3002/ 1

Studiepoeng: 15

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

EU/EØS-regimet er et overnasjonalt reguleringsregime i et flernivåsystem som medfører en rettsliggjøring av nasjonal politikk. Det skjer en europeisering av nasjonalstaten, av forvaltningsrett, av næringsforvaltning og offentlig service, og av konkurranselovgivningen. Emnet vil se nærmere på hvordan et flernivåsystem fungerer styringsmessig, og med eksempler fra norsk EU/EØS-forvaltning å se hvordan denne type styring skjer i praksis. Emnet vil også se nærmere på ulike teorier om og perspektiver på europeisk forvaltningsintegrasjon og translasjoner av reformideer vil bli behandlet. Det vil bli lagt vekt på å gi innsikt i fagdebatten om styringsformer, organisasjoner, institusjoner og demokrati i den EØS-relaterte forvaltningen. Innholdsmessig er emnet bygget opp rundt 3 samlinger ved HiL og følgende fem tematiske elementer:

1. Flernivåstyring, EU-EØS' institusjonelle system og funksjonsmåte: Dette første elementet gir en bred innføring i EUs institusjoner og beslutningssystem, deres koplinger til EFTA-systemet og EØS-institusjonene, og videre hvordan lover, reguleringer og programmer blir til nasjonal politikk og forvaltning. Mer generelle perspektiver, integrasjonsteorier og modeller vil bli vektlagt.
2. Reguleringsstaten: Dette tredje elementet vil først gi en innføring i de økonomiske og forvaltningsmessige forhold som definerer EU/EØS som reguleringsregimer. Deretter vil fokuset være på forvaltningsrett og EØS-lovgivning, og hvordan europeiseringsprosesser påvirker utviklingen på dette feltet. Videre vil fagdebatten om demokrati og legitimitet knyttet til EU/EØS bli tatt opp, og spørsmålet om demokratisk underskudd belyst.

3. Europeisering av stat og kommune: Teorier om europeiseringsprosesser og gjennomtrengning av nasjonal og lokal forvaltning vil her bli presentert. Europapolitikk blir til innenrikspolitikk og iverksettes på alle nivåer. Dette gir muligheter for stat og kommune, og for næringsliv, men også begrensninger. Handlingsrom er derfor et sentralt spørsmål. Translasjonsteori knyttet til tolkning av EØS-rett og ideer utenfra som utløser organisasjonsmessige endringer vil i denne sammenhengen stå sentralt. Begrep innovasjon i offentlig sektor vil bli belyst.
4. EØS-regimets politiske økonomi: Elementet gjennomgår prinsippene bak EU indre marked og EØS-avtalens betydning for norsk økonomi. Det indre markedet settes i sammenheng med det globale handelssystemet (under WTO) og innføringen av den felles myntenheten, euro, i en rekke av EUs medlemsland. Teori for økonomisk integrasjon og handel, og de økonomiske integrasjonsprosessenes politiske virkninger, blir vektlagt.
5. Europeisering av norsk energiforvaltning: Petroleumssektoren er Norges viktigste industrigren og dominerer norske eksportinntekter. EU er den dominerende kjøper av norsk olje og gass. Elementet drøfter hvordan EØS-avtalen gjennom direktiver, konkurranselovgivning og konkurranseeffekter påvirker organiseringen av norsk petroleumsvirksomhet og norske økonomiske og politiske interesser.

Læringsutbytte

Etter gjennomført emne skal studentene:

- ha kunnskaper om den moderne forvaltningen, og de endringer som har sin basis i internasjonaliseringsprosesser og avtaler, med fokus på EU og EØS-avtalen.
- kunne vise forståelse for hvordan et flernivåsystem fungerer styringsmessig
- kunne forstå og anvende de analytiske begrep som er nødvendig for å studere EU/EØS-forvaltning.

Undervisnings- og læringsmetode

Arbeidsformen vil veksle mellom forelesninger og seminar. Det stilles krav til aktiv deltakelse, med faglige studentpresentasjoner og plenumsdiskusjoner. Emnet er samlingsbasert – 3 samlinger på HiL gjennom semesteret.

Forkunnskapskrav

Som for Master i Innovasjon- og næringsutvikling eller Master i moderne forvaltning

Emne er valgbart for

Master i Innovasjon og næringsutvikling og Master i Public Administration. Emnet lyses også ut gjennom lokalt opptak (se forkunnskaper for opptakskrav)

Arbeidskrav

2 individuelle arbeidskrav

Eksamensform

Eksamen er to-delt:

a) Individuelt, skriftlig arbeid over oppgitt eller selvvalgt tema innen fagets rammer. Arbeidet med essayet er normert til 1 uke, men kan skrives på og forbedes fram til en nærmere angitt dato i mai. Temaet for essayet godkjennes av faglig emneansvarlig ved andre samling.

b) Det vil også bli avholdt en mer faktaorientert skoleeksamen: Varighet 4 timer.

Vektlegging ved endelig karaktersetting: Essayet 60 % og skoleeksamen 40 %, men begge besvarelser må være bestått (A-E).

Erstatter

Relasjoner EU og EØS

Karaktersystem

Karakter A-F

Lengde

Et semester

Heltid/ deltid

Både heltid og deltid

Emneansvarlig

Noralv Veggeland

Emneier

MA Moderne forvaltning/MPA

INN3015/1 Finansiering av innovasjon og entrepenørskap

Kode: INN3015/1

Studiepoeng: 7,5

Undervisningsspråk

Norsk

Emnebeskrivelse

Kursets mål er å skape grunnleggende forståelse for utfordringer og muligheter forbundet med finansiering av eksisterende prosjekter og nyskapninger. Det legges vekt på å illustrere hva som er viktig for de som tilbyr finansiering, være seg utlånere eller tilbydere av risikokapital, og hvordan gjøre et prosjekt attraktivt for potensielle investorer.

Følgende tema / problemstillinger inngår:

- Prosjektanalyse
- Finansieringskilder
- Maksimering av verdien til eierne
- Kapitalkostnader
- Kapitalstruktur
- Prosjektstyring

Lyses ut med forbehold om godkjenning og tilstrekkelig antall studenter

Læringsutbytte

Studentene skal

- Analyser og kommunisere inntjeningspotensialet til et prosjekt.
- Vite om de viktigste kildene til finansiering og egenskaper ved disse
- Lære hvordan maksimere verdien av et prosjekt for investorer

- Vite om kapitalkostnader og hvordan disse kan påvirkes ved forskjellige kapitalstrukturer. Samt være klar over andre fordeler og ulemper ved ulike kapitalstrukturer

Undervisnings- og læringsmetode

Forelesninger, oppgaveløsning i plenum, individuelt og/eller gruppearbeid med arbeidskrav.

Arbeidskrav

Arbeidskrav som må være godkjent for å få adgang til eksamen. Form, antall og omfang kunngjøres ved semesterstart.

Eksamensform

Fire timers individuell skriftlig eksamen under tilsyn.

Karaktersystem

Karakter A-F

Lengde

Et semester

Heltid/ deltid

Heltid

Emneier

MA Innovasjon og næringsutvikling